

emcdda.europa.eu

SPRÁVA

Wolfgang Götz, riaditeľ

Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť

Pri príležitosti vydania

Výročnej správy 2007 o stave drogovej problematiky v Európe

Embargo: 10.00 h SEČ — 22. 11. 2007

Táto *Výročná správa o stave drogovej problematiky v Európe* sa zaoberá dvomi základnými otázkami: Čo v súčasnosti vieme o užívaní drog v Európe? A aké poučenie sme získali o účinnom reagovaní na problémy súvisiace s drogami?

Tieto otázky sú dôležité, pretože bez ohľadu na politické presvedčenie alebo ideologický názor dospeli politickí činitelia v Európe k poznaniu, že cesta k riešeniu drogovej problematiky spočíva v analyzovaní dostupných dôkazov týkajúcich sa rozsahu a charakteru problému a nákladov a prínosov vyplývajúcich z rôznych prístupov. V tomto smere správa zdôrazňuje záväzok Európy týkajúci sa vyváženej tvorby politiky založenej na dôkazoch, trvalého úsilia, a nie riešení šitých horúcou ihlou.

V Európe predstavuje drogová situácia naďalej vážnu výzvu pre oblasti zdravotnej a sociálnej politiky a presadzovanie práva, a nie je ťažké nájsť oblasti súvisiace s drogovou problematikou, ktoré vzbudzujú osobitné obavy. Napriek tomu je tiež dôležité oceniť dosiahnutý pokrok a poukázať na oblasti, v ktorých sa inteligentné investície vyplácajú.

Z tejto správy vyplýva, že užívanie drog sa v mnohých dôležitých oblastiach stabilizovalo, hoci na historicky vysokej úrovni. V niektorých prípadoch je dokonca dôvod na opatrný optimizmus — ako pri relatívne stabilných úrovniach konzumácie kokaínu a kanabisu a prevládajúcich nízkych mierach prenosu ochorenia HIV medzi injekčnými užívateľmi drog. Zaznamenal sa aj dramatický nárast investícií jednotlivých krajín do činností prevencie, liečby a znižovania škôd a intenzívnejšie zameranie a spolupráca v oblasti zníženia ponuky, ako napríklad v boji proti sprostredkovaniu a obchodovaniu s drogami. Európa a jej členské štáty sú v súčasnosti lepšie vybavené na riešenie problémov s drogami než pred desiatimi rokmi, a to vďaka európskym a národným protidrogovým stratégiám a akčným plánom a konkrétnym opatreniam, ktoré pripravujú.

Ďalším pozitívnym vývojom je, že Európa zohráva čoraz dôležitejšiu úlohu pri podpore celosvetových opatrení na zníženie problémov s drogami. Pri nedávnom audite Európskej komisie vyplynulo, že EÚ v súčasnosti financuje opatrenia na zníženie dopytu a ponuky v tretích krajinách vo výške minimálne 750 miliónov EUR. EÚ je tiež hlavným medzinárodným sponzorom podporujúcim prácu Úradu OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC).

Práve teraz je rozhodujúcim hodnotenie pokroku, pretože v Európe — a na medzinárodnej úrovni — vstupujeme do obdobia úvah o nedávnych výsledkoch: v roku 2008 bude Európska komisia s podporou Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA) hodnotiť vplyv európskeho protidrogového akčného plánu (2005–2008) a Komisia OSN pre omamné látky (CND) bude diskutovať o pokroku pri dosahovaní cieľov stanovených na osobitnom zasadnutí Valného zhromaždenia OSN v roku 1998 týkajúcom sa drog. EMCDDA bude podporovať proces preskúmania Valného zhromaždenia OSN prostredníctvom podrobného hodnotenia situácie v Európe.

V celosvetovom kontexte môžeme s uspokojením konštatovať, že vo viacerých oblastiach vyzerá európska situácia v oblasti drog relatívne pozitívne. Užitočný pohľad na relatívny rozsah drogového problému v Európe môžeme získať porovnaním európskej situácie so situáciou v oblasti drog v Austrálii, Kanade a USA, pričom všetky tieto krajiny majú rozsiahle a vyčerpávajúce údaje o drogách. Odhaduje sa napríklad, že užívanie kanabisu je podstatne nižšie v celej Európe ako v týchto troch krajinách. Zdá sa, že úroveň užívania metamfetamínov v Európe nedosahuje úroveň ostatných častí sveta, ktoré za posledné roky zaznamenali nárast v oblasti užívania drog.

V rámci EÚ stále existujú rozsiahle rozdiely medzi jednotlivými krajinami týkajúce sa charakteru a rozsahu drogových problémov a prístupu k nim. Čoraz viac sa však zhodujeme v zásadných otázkach, akými sú nevyhnutnosť vyvážených, komplexných a na dôkazoch založených protidrogových politík a význam prevencie, liečby a sociálnej rehabilitácie.

Znižovanie škôd — opäť kontroverzejšia téma — je tiež čoraz častejšou súčasťou rozsiahleho balíka opatrení na znížovanie dopytu v Európe. Zo správy Európskej komisie z roku 2007 o vykonávaní odporúčania Rady z roku 2003 o prevencii a znížení poškodenia zdravia súvisiaceho s drogovou závislosťou ⁽¹⁾ vyplýva, že odporúčanie zohralo úlohu pri podpore krajín v oblasti prípravy alebo rozširovania činností na zníženie škôd. Substitučná liečba závislosti od opiátov je v súčasnosti zavedená prakticky vo všetkých členských štátoch EÚ a z posledných údajov vyplýva, že minimálne v 585 000 prípadoch sa uplatnila v Európe. Vznikajú tiež služby zamerané na iné druhy užívania drog a my podávame správu o nových a inovačných prístupoch k riešeniu problémov súvisiacich s kanabisom a kokaínom.

Diskusia o činnostiach na zníženie dopytu sa čoraz viac zameriava na určovanie intervencií, pre ktoré existuje dôkaz o účinnosti. *Výročná správa* sa zaoberá zložitou hodnotením takýchto dôkazov a určovaním noriem kontroly kvality. Ani dobre financovaná a odôvodnená intervencia však nebude účinná, ak bude nedostatočne realizovaná. Preto je nevyhnutné určovať a rozširovať osvedčené postupy, a to sa tiež zdôrazňuje v prepracovanom nariadení centra EMCDDA, ktoré nadobudlo účinnosť v januári 2007.

Ako monitorovacia agentúra sa zaoberáme faktami a údajmi a musíme byť vedecky dôslední a nestranní. Hoci je pre našu prácu vedecká dôslednosť podstatná, nesmieme zabúdať, že za údajmi stoja skutočné ľudské bytosti, ktorých životy ovplyvňujú a niekedy ničia drogové problémy. Za suchou štatistikou o dopyte po liečbe, úmrtiach súvisiacich s drogami a trestnej činnosti stoja smútiace rodiny, premárnený potenciál a deti vychovávané v nebezpečných spoločenstvách. Vyvinutie účinnej reakcie na problém s drogami od nás vyžaduje, aby sme k údajom pristupovali nezaujatí, nikdy však nesmieme byť k tejto téme ľahostajní.

Poznámky:

(¹) http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/drug/drug_rec_en.htm#1

Informácie a odkazy týkajúce sa všetkých produktov, tlačových správ, služieb a udalostí súvisiacich s *Výročnou správou* budú dostupné 22. novembra 2007 o 10.00 h SEČ na stránke:
<http://www.emcdda.europa.eu/events/2007/annualreport.cfm>